

Seminārs 2024

Edgars Oļševskis

Statistika:

no 2024.gada 1.janvāra līdz 30.novembrim

Valsts robežsardzē kopā tika reģistrēti 977 iesniegumi par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu (no tiem 116 atkārtoti un 109 atsākti), tādējādi no 2024. gada 1. janvāra līdz 2024. gada 30. novembrim pirmreizējos iesniegumi par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu iesniedza 752 personas

Pirmreizējo patvēruma iesniegums skaits – 752 (Afganistāna (148), Tadžikistāna (135), Indija (92)... Sīrija (39), Irāka (27), Irāna (29), Ukraina (7), krievija (40).

Nepilngadīgie bez pavadības – 20 (Afganistāna – 5, Somālija – 10, Bangladeša -1, Etiopija – 1, Irāna – 1, Maroka – 1, Sīrija – 1).

Valsts robežsardze norāda: iesniegumi par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu nepilngadīgām personām bez pavadības šādos vecumos:

13 gadi – 1 SOM;

14 gadi – 1 SOM;

16 gadi – 5 AFG; 1 IRN; 7 SOM;

17 gadi – 1 MAR; 1 ETH; 1 BGD; 1 SOM.

Patvēruma procedūru laikā ir tikušas konstatētas personas, kas pārstāv citas īpaši aizsargājamo personu grupas, tādas kā personas ar invaliditāti, vecāks ar nepilngadīgu bērnu.

Pirmajā instancē pēc būtības izskatīti 586 patvēruma meklētāju iesniegumi;

649 patvēruma meklētāju iesniegumu izskatīšana tika pārtraukta;

atkārtoti iesniegumi (Patvēruma likuma 35.panta izpratnē) tika saņemti no 225 personām;

iesniegumi par ģimenes apvienošanas procedūras uzsākšanu (Patvēruma likuma 54. panta ietvaros) tika saņemti no 6 personām (4 no BLR un 2 no RUS);

Pagaidu aizsardzības statuss piešķirts 5626 personām;

Ukrainas civiliedzīvotājiem vīzas (saskaņā ar Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likuma 3. panta pirmo daļu) netika izsniegtas;

Ukrainas civiliedzīvotāju, kuriem piešķirta uzturēšanās atļauja — trešās valsts pilsoņa personas apliecība — uz diviem gadiem (saskaņā ar Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likuma 3. panta otro daļu) skaits bija - 6415 personas.

Ukrainas iedzīvotāju mobilizācijas vecumam (saskaņā ar Ukrainas normatīvajiem aktiem) un dzimumam netiek piešķirta tiesiskā nozīme, piešķirot pagaidu aizsardzības statusu Latvijas Republikā. Personām tiek izsniegtas uzturēšanās atļaujas, tāpat kā jebkuram Ukrainas civiliedzīvotājam, kam tiek piešķirta pagaidu aizsardzība Latvijas Republikā

Pirmajā instancē bēglā statuss tika piešķirts 81 personai (Afganistāna – 46, baltkrievija – 10, krievija - 20), alternatīvais statuss – 77 personām (Afganistāna – 23, Eritreja – 5, Jemena – 5, krievija – 2 (nepilngadīgie), Sīrija – 29, Sudāna – 5, Ukraina – 7).

Tiesā (otrajā, tāpat, instancē): 1 bēgļa statuss baltkrievijas pilsoni, viens alternatīvais statuss Gambijas pilsonim, viens bēgļa statuss Gana pilsonim, divi bēgļa statusi krievijas pilsonim un pilsoni un 2 alternatīvie statusi sievietei un 2 bērniem, alternatīvais statuss divām personām (vīrietis un sieviete) no Mali .

Laika periodā no 2024. gada 1. janvāra līdz 2024. gada 31. oktobrim Valsts robežsardzē kopā uzsākti 115 kriminālprocesi saistībā ar valsts robežas nelikumīgu šķērsošanu, personas nelikumīgu pārvietošanu pāri valsts robežai vai nelikumīgu uzturēšanos valstī, no kuriem 37 kriminālprocesi, kuros noziedzīgās darbības tika kvalificētas pēc Krimināllikuma 284. panta – valsts robežas nelikumīga šķērsošana, 49 kriminālprocesi pēc Krimināllikuma 285.1 panta – nodrošināšana ar iespēju nelikumīgi uzturēties Latvijā Republikā (no tiem 15 kriminālprocesi uzsākti, izdalot tos no iepriekš uzsāktajos kriminālprocesos konstatētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, bet 34 kriminālprocesi uzsākti par jauniem noziedzīgajiem nodarījumiem), 27 kriminālprocesi pēc Krimināllikuma 285. panta – personas nelikumīga pārvietošana pāri valsts robežai (no tiem 24 kriminālprocesi uzsākti, izdalot tos no iepriekš uzsāktajos kriminālprocesos konstatētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, bet 3 kriminālprocesi uzsākti par jauniem noziedzīgajiem nodarījumiem), 2 kriminālprocesi uzsākti pēc noziedzīgu nodarījumu kopības – Krimināllikuma 285. panta un 285.1 panta (abi kriminālprocesi uzsākti, izdalot tos no iepriekš uzsāktajos kriminālprocesos konstatētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem).

No iepriekš minētajiem kriminālprocesiem kopā kriminālvajāšanas uzsākšanas ierosināšanai tika nosūtīti 19 kriminālprocesi. Trīs kriminālprocesos personas par Krimināllikuma 284. pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma (Valsts robežas nelikumīga šķērsošana) izdarīšanu ir sauktas pie kriminālatbildības un atzītas par vainīgām tām inkriminētajā noziedzīgajā nodarījumā. Proti, vienā kriminālprocesā persona sodīta ar naudas sodu 2100 eiro apmērā, bet divos kriminālprocesos personas sodītas ar brīvības atņemšanu - viena uz 20 dienām, otra – uz 30 dienām.

Cilvēktirdzniecības pazīmes iepriekš minētajā laika posmā Valsts robežsardzes lietvedībā esošajos kriminālprocesos, kā arī patvēruma meklētāji, kas pieder pie īpaši aizsargājamo personu grupām kā cilvēktirdzniecības, spīdzināšanas, verdzības, izvarošanas upuri, identificētas netika.

Laika periodā no 2024. gada 1. janvāra līdz 2024. gada 30. novembrim saskaņā ar Patvēruma likumu dažādos patvēruma procedūras posmos (piemēram, pastāvot aizturēšanas nosacījumiem iesnieguma par bēgļa vai alternatīvo statusu iesniegšanas brīdī, pastāvot personas bēgšanas iespējamībai vai saņemot atzinumu no kompetentajām valsts institūcijām par patvēruma meklētāja draudu valsts drošībai un sabiedriskajai kārtībai radīšanas iespējamību u.c. gadījumos) tika aizturētas 512 personas.

Pilngadīgi vīrieši

426

AFG - 94; BDI - 1; BGD - 49; BLR - 3; CAF - 1; COD - 1; CMR - 3; CUB - 1; DZA - 4; ETH - 1; GEO - 1; GIN - 1; GMB - 2; IND - 83; IRN - 18; IRQ - 27; LKA - 14; MAR - 8; MDA - 1; MLI - 1; NPL - 6; PAK - 23; RUS - 11; SDN - 1; SEN - 1; SOM - 12; SYR - 33; TJK - 13; TUR - 3; UKR - 4; UZB - 3; YEM - 2

Nepilngadīgi vīrieši bez pavadības

12

AFG - 3; BGD - 1; IRN - 1; COM - 7

Pilngadīgas sievietes

70

AFG - 13; CMR - 1; COD - 2; CUB - 2; IND - 3; IRN - 10; IRQ - 7; LKA - 1; MDA - 1; NGA - 1; PAK - 1; RUS - 1; SOM - 12; SYR - 2; TJK - 9; UKR - 1; UZB - 1; ZWE - 2

Nepilngadīgas sievietes bez pavadības

4

ETH - 1; SOM - 2; TJK - 1

Valsts robežsardzes rīcībā nav informācijas par to, cik personas tika apglabātas Latvijas Republikas teritorijā kā neidentificētas, jo gadījumā, ja mirušās personas identitāte netiek noskaidrota, apbedīšanu veic pašvaldība, kuras teritorijā atrastas cilvēka mirstīgās atliekas.

Laika periodā no 2024. gada 1. janvāra līdz 2024. gada 30. novembrim, pamatojoties uz individuālo novērtējumu, atļauja ieceļot Latvijas Republikas teritorijā ārpus noteiktajām robežšķērsošanas vietām humānu apsvērumu dēļ tika piešķirta 21 personai.

“aizturēšana” ir dalībvalsts veikta pieteikuma iesniedzēja ieslodzīšana noteiktā vietā, kur pieteikuma iesniedzējam vai iesniedzējai ir liegta pārvietošanās brīvība.

(Direktīvas 2013/33/ES 2.panta h) punkts)

Pamatprincips: personu nedrīkst aizturēt tikai tāpēc, ka viņa vēlas iegūt starptautisku aizsardzību, īpaši saskaņā ar dalībvalstu starptautiskām juridiskām saistībām un Ženēvas konvencijas 31. pantu.

Aizturēšanai vajadzētu būt kā galējam pasākumam, un to drīkst piemērot tikai tad, ja ir pienācīgi izskatīti visi aizturēšanas alternatīvie pasākumi.

Patvēruma meklētāju var aizturēt:

a) lai noteiktu vai pārbaudītu viņa identitāti vai valstspiederību;

b) lai noteiktu tos elementus, kuri ir pamatā viņa starptautiskās aizsardzības pieteikumam, kurus nevarētu iegūt neaizturot, jo īpaši, ja pastāv pieteikuma iesniedzēja bēgšanas iespējamība;

c) lai procedūras sakarā izlemtu par pieteikuma iesniedzēja tiesībām ieceļot valsts teritorijā;

d) ja viņš ir aizturēts saskaņā ar atgriešanas procedūru atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai 2008/115/EK (2008. gada 16. decembris) par kopīgiem standartiem un procedūrām dalībvalstīs attiecībā uz to trešo valstu valstspiederīgo atgriešanu, kas dalībvalstī uzturas nelikumīgi, lai sagatavotu atgriešanu un/vai īstenotu izraidīšanas procesu, un ja attiecīgā dalībvalsts var ar objektīviem kritērijiem pamatot – tostarp to, ka viņam jau bija iespēja piekļūt patvēruma procedūrai –, ka ir pamatoti iemesli uzskatīt, ka viņš sagatavojis starptautiskās aizsardzības pieteikumu tikai, lai aizkavētu vai traucētu atgriešanas lēmuma izpildi;

e) ja tas nepieciešams valsts drošībai vai sabiedriskajai kārtībai;

f) saskaņā ar 28. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 604/2013 (2013. gada 26. jūnijs), ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm

(direktīvas 2013/33 8.panta 3.punkts)

Pieteikuma iesniedzēju aiztur tikai uz cik iespējams īsu laiku un patur apcietinājumā tikai, kamēr ir piemērojami 8. panta 3. punktā paredzētie pamati.

16.pants. Patvēruma meklētāja aizturēšanas nosacījumi

Patvēruma meklētāju, ievērojot šā likuma 13.panta prasības, var aizturēt, ja pastāv kāds no šādiem aizturēšanas nosacījumiem:

- 1) nepieciešams noskaidrot vai pārbaudīt patvēruma meklētāja identitāti vai valstspiederību;
- 2) nepieciešams noskaidrot faktus, uz kuriem tiek pamatots iesniegums un kurus var noskaidrot, tikai veicot aizturēšanu, īpaši ja iespējama bēgšana (persona bez acīmredzama pamata šķērsoja valsts robežu, izvairoties no robežpārbaudēm, iepriekš izvairījās no izraidīšanas, slēpa savu identitāti, sniedza nepatiesas vai pretrunīgas ziņas, ir citi fakti, kas norāda uz bēgšanas iespējamību);
- 3) nepieciešams lemt par patvēruma meklētāja tiesībām ieceļot Latvijas Republikā;
- 4) ir pamats uzskatīt, ka izraidīšanas procedūras ietvaros aizturētā persona iesniedza iesniegumu, lai kavētu vai padarītu neiespējamu izbraukšanas rīkojuma vai lēmuma par piespiedu izraidīšanu izpildi, un ir konstatēts, ka attiecīgajai personai nekas nav traucējis šādu iesniegumu iesniegt iepriekš;
- 5) kompetentajām valsts institūcijām (tai skaitā Valsts robežsardzei) ir pamats uzskatīt, ka patvēruma meklētājs rada draudus valsts drošībai vai sabiedriskajai kārtībai un drošībai;
- 6) ir konstatēta pārsūtīšanas procedūras nepieciešamība saskaņā ar regulas Nr. 604/2013 28.panta noteikumiem.

Aizturēšanas termiņu skaita no brīža, kad patvēruma meklētājs faktiski tika aizturēts.

Patvēruma meklētājs vai viņa pārstāvis jebkurā laikā var iesniegt rajona (pilsētas) tiesā (atbilstoši aizturētā patvēruma meklētāja faktiskajai atrašanās vietai) pieteikumu par aizturēšanas turpmākas piemērošanas nepieciešamības izvērtēšanu.

Pieteikumu par aizturēšanas turpmākas piemērošanas nepieciešamības izvērtēšanu var noraidīt, ja tajā nav ietvertas ziņas par apstākļiem, kas iepriekš, lemjot par aizturēšanu vai izskatot iepriekšējo pieteikumu, nebija zināmi. Tiesa pieteikumu izskata rakstveida procesā bez procesā iesaistīto personu piedalīšanās.

(Patvēruma likums)

Valsts robežsardze ierosinājumu aizturēt patvēruma meklētāju drīkst iesniegt rajona (pilsētas) tiesā neierobežotu reižu skaitu.

Tiesu iestāde ik pēc saprātīga laika posma ex officio un/vai pēc attiecīgā pieteikuma iesniedzēja pieprasījuma pārskata aizturēšanu, jo īpaši, ja aizturēšana ir ilgstoša, ja rodas attiecīgi apstākļi vai kļūst pieejama jauna informācija, kas var ietekmēt aizturēšanas likumību.

Dalībvalstis nodrošina, ka pieteikuma iesniedzējiem ir pieejama bezmaksas juridiskā palīdzība un pārstāvība. Tā ietver vismaz nepieciešamo procesuālo dokumentu sagatavošanu un piedalīšanos uzklaušanās tiesu iestādēs pieteikuma iesniedzēja vārdā.

Bezmaksas juridisko palīdzību un pārstāvību sniedz tādas piemēroti kvalificētas personas, kā tas pieļauts vai atļauts saskaņā ar valsts tiesību aktiem, kuru intereses nav konfliktā vai nevarētu būt konfliktā ar pieteikuma iesniedzēja interesēm.

Pieteikuma iesniedzēju aizturēšanu parasti īsteno īpašās aizturēšanas iestādēs. Ja kāda dalībvalsts nevar nodrošināt izmitināšanu īpašā aizturēšanas iestādē un ir spiesta izmantot izmitināšanu cietumā, aizturēto pieteikuma iesniedzēju izmitina atsevišķi no parastiem ieslodzītajiem, un piemēro šajā direktīvā paredzētos aizturēšanas apstākļus.

Parasti aizturētus pieteikuma iesniedzējus izmitina atsevišķi no citiem trešo valstu valstspiederīgajiem, kas nav iesnieguši starptautiskās aizsardzības pieteikumu.

Valsts iestādes vērš primāras rūpes uz aizturētu pieteikuma iesniedzēju, kuri ir mazāk aizsargātas personas, veselību, tostarp garīgo veselību.

Ja mazāk aizsargātas personas tiek aizturētas, dalībvalstis nodrošina regulāru pārraudzību un atbilstošu atbalstu, ņemot vērā šādu personu konkrēto situāciju, tostarp viņu veselību.

Nepilngadīgo aizturēšanu izmanto tikai kā pēdējo līdzekli un pēc tam, kad ir noskaidrots, ka citus, mazākus piespiedu līdzekļus nav iespējams efektīvi piemērot. Šāda aizturēšana notiek uz visīsāko laiku, un ir jāveic visi pasākumi, lai aizturētos nepilngadīgos atbrīvotu un izvietotu nepilngadīgiem piemērotās izmitināšanas vietās.

Nepilngadīgos bez pavadības aiztur tikai ārkārtas apstākļos. Tiek darīts viss iespējamais, lai aizturētu nepilngadīgo bez pavadības atbrīvotu pēc iespējas drīzāk.

Aizturēšanas pamatus nosaka valsts tiesību aktos

Tiesiskais ietvars:

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2013/32/ES (2013. gada 26. jūnijs) par kopējām procedūrām starptautiskās aizsardzības statusa piešķiršanai un atņemšanai (pārstrādāta redakcija) 26.pants + Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2013/33/ES (2013. gada 26. jūnijs), ar ko nosaka standartus starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju uzņemšanai (pārstrādāta versija) 15.-20.apsvērumš kopsakarā ar 8., 9., 10., 11.pantu.

De lege ferenda:

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1348 (2024. gada 14. maijs), ar ko izveido kopīgu procedūru starptautiskajai aizsardzībai Savienībā un atceļ Direktīvu 2013/32/ES. Piemērojama no 2026.gada 12.jūnija!

57.apsvērumš: «Daudzi starptautiskās aizsardzības pieteikumi tiek pausti pie dalībvalsts ārējās robežas vai tranzīta zonā, tostarp tos pauž personas, kas aizturētas saistībā ar ārējās robežas neatbilstīgu šķērsošanu, proti, tieši tajā brīdī, kad neatbilstīgi tiek šķērsota ārējā robeža, vai minētās ārējās robežas tuvumā pēc tās šķērsošanas, vai personas, kuras izkāpušas krastā pēc meklēšanas un glābšanas operācijas. **Lai veiktu identifikāciju, drošības un veselības pārbaudi pie ārējās robežas un novirzītu attiecīgos trešo valstu valstspiederīgos un bezvalstniekus uz attiecīgām procedūrām, ir nepieciešama skrīninga procedūra.** Trešo valstu valstspiederīgie un bezvalstnieki pēc skrīninga būtu jānovirza uz attiecīgo patvēruma vai atgriešanas procedūru, vai arī ieceļošana viņiem būtu jāatsaka. Tādēļ būtu jāizveido pirmsieceļošanas posms, kas sastāv no skrīninga procedūras un patvēruma un atgriešanas robežprocedūras. Visiem attiecīgo procedūru posmiem attiecībā uz visiem neatbilstīgiem ieceļotājiem vajadzētu būt savstarpēji saskaņotiem un efektīviem.» (izcēlums un pasvītrojums – E.O.).

63.apsvērumš: «Robežprocedūra arī nebūtu jāpiemēro vai to būtu jāpārstāj piemērot, ja tās rezultātā pieteikuma iesniedzēji tiek aizturēti apstākļos, kuros nav izpildīti personu aizturēšanas nosacījumi un aizturēšanai piemērojamās garantijas, kā noteikts **Direktīvā (ES) 2024/1346**» (izcēlums – E.O.)

+

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2024/1346 (2024. gada 14. maijs), ar ko nosaka standartus starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju uzņemšanai. Dalībvalstīs līdz 2026. gada 12. jūnijam stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu 1.–10., 12., 13., 17.–29. un 31.–34. panta prasības.

Sabiedriskās kārtības iemeslu dēļ vai ar mērķi efektīvi novērst pieteikuma iesniedzēja bēgšanu dalībvalstīm vajadzētu varēt pieņemt lēmumu, ka pieteikuma iesniedzējam ir atļauts uzturēties tikai kādā konkrētā vietā, piemēram, izmitināšanas centrā, privātmājā, dzīvoklī, viesnīcā vai citās telpās, kas ir piemērotas pieteikuma iesniedzēju izmitināšanai. Šāds lēmums nedrīkstētu novest pie pieteikuma iesniedzēja aizturēšanas. Šāds lēmums varētu būt nepieciešams gadījumā, kad pieteikuma iesniedzējs nav ievērojis pienākumu palikt dalībvalstī, kurā viņam ir jāatrodas, vai gadījumā, kad pieteikuma iesniedzējs pēc bēgšanas uz citu dalībvalsti ir pārsūtīts uz dalībvalsti, kurā viņam ir jāatrodas. Ja pieteikuma iesniedzējam ir tiesības uz materiālo uzņemšanas apstākļu nodrošinājumu, šādi materiālie uzņemšanas apstākļi būtu jānodrošina ar nosacījumu, ka pieteikuma iesniedzējs dzīvo šajā konkrētajā vietā.

Nesamērīgi ilgstošā aizturēšana –
tas ir cik ilgi?

Bērnū aizturēšana. Pro un contras?

Aizturēšana, ja pastāv valsts
drošības apdraudējuma riski. Kā?

Ja ne aizturēšana kamerā, bet
nometnē ar slēgto teritoriju.
Par/pret un kādēļ?

Aizturēšanas apstākļi: mobilais telefons tikai noteiktajās stundās un speciālajā telpā? Vai kā citādi?
Kādēļ?

Kādi lietas apstākļi pielietojami,
lūdzot tiesu pārskatīt patvēruma
meklētāja aizturēšanu?

Tiesību uz brīvību ierobežojuma objektīvs elements:
aizturēšana noteiktā noslēgtā telpā uz vairāk nekā nenožīmīgu
laika brīdi.

Subjektīvais elements:
persona nav piekritusi aizturēšanai (persona var dot piekrišanu
brīvības ierobežošanai tikai tad, ja ir spējīga to darīt).

Tiesiskā brīvības ierobežošana → tūlītēja informēšana par brīvības atņemšanas pamatu → lietas izskatīšana tiesā (vai citā institūcijā, ja tas paredzēts likumā) saprātīgos termiņos un atbrīvošana līdz tiesas sēdei → tiesības apstrīdēt tiesas lēmumu → tiesības uz kompensāciju.

Spīdzināšana nav saistīta tikai ar kriminālprocesu. Spīdzināšana ir īpaša cietsirdīga rīcība, apzināti radot personai ļoti nopietnas un nežēlīgas fiziskās un/vai garīgas ciešanas nolūkā sasniegt kādu konkrētu mērķi.

Krimināltiesībās spīdzināšana nozīmē īpaši nežēlīgu apiešanos ar personu – darbības, kuras raksturo vairākkārtīga vai ilgstoša sevišķu sāpju vai lielu ciešanu nodarīšana (piemēram, pēršana).

Pastāv dažāda veida necilvēcīga izturēšanās, kas tiek vērtēta ņemot vērā:

izpildes veidu un metodes; soda dabu un kontekstu; iepriekšējo nodomu un sistemātisko organizēšanu; vecumu; ilgumu; ietekmi uz veselību; veselības stāvokli tajā laikā; soda sabiedrisko nozīmi; drošības nolūkos piemēroto līdzekļu nepieciešamību un proporcionalitāti.

Spīdzināšana būs, piemēram, gadījumos, ja policija īpaši nežēlīgi (ilgstoša sišana, dažāda veida ņirgāšanās u.t.t.) izturas pret aizturēto ar mērķi panākt atzīšanos noziedzīga nodarījuma izdarīšanā.

Eiropas Cilvēktiesību tiesa ir norādījusi, ka cietsirdīga apiešanās, sodīšana vai pazemošana ir rīcība, kas pat ja nenodara reālus miesas bojājumus, ir saistīta ar intensīvu vai regulāru fizisko vai garīgo ciešanu radīšanu personai.

Minētā rīcība upuros izraisa baiļu, pazemojuma un mazvērtības sajūtu, kas spēj tos pazemot, kā arī iespējams lauzt to fizisko un morālo pretestību. Līdzīgu atzinumu ir sniegusi arī Cilvēktiesību komiteja - tas, kā aizliegtā apiešanās vai sods tiek klasificēts, ir atkarīgs no apiešanās rakstura, mērķa un smaguma pakāpes.

Ikviens no minētajām izturēšanās pakāpēm ietver ne tikai fiziskas, bet arī garīgas ciešanas.